

A HTMT HÍREI

Módosultak a Domus Collegium Hungaricumban való szállásfoglalás feltételei

Kedves Vendégeink, Ösztöndíjasaink! [...] Szállást foglalni azon országok védettségi igazolványával is lehet, amelyekkel hazánk kétoldali megállapodásokat kötött. Jelenleg az alábbi országok igazolványait fogadjuk el...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Elnéptelenedés fenyegeti Dél-Szlovákiát

A Szlovák Tudományos Akadémia és a Statisztikai Hivatal mellett működő Infostat öregedési indexe szerint a magyarok által sűrűn lakott települések közül Nyitra megyében 100 gyerekre 128 nyugdíjas jut, az előrejelzések alapján azonban 2040-re akár 250-re is emelkedhet a 100 gyerekre jutó idősök száma. A népesség elöregedésének okairól Branislav Šprochát, a Demográfiai Intézet vezetőjét kérdeztük. [...] A 2000-es évek elején történelmi mélypontra csökkent a szülések száma. Az említett időszakban nagyon alacsony volt a termékenység, 2002-ben egy nőre 1,19 gyerek jutott. A következő években viszont enyhe növekedés volt megfigyelhető, 2008 körül megtört a csökkenő tendencia, és jelentősebb fellendülést tapasztaltunk. A jelenlegi érték 1,6 – átlagban ennyi gyerek jut egy nőre. [...] Szlovákiában nem a gyermektelenség a fő probléma. Az alacsony születési rátát befolyásolja a gyermektelenség, de ennél sokkal nagyobb kihívást jelent a második és további gyerekek születése. A nők többségéből anya lesz, de egyre gyakrabban csak egy gyerek anyja. [...] E téren nagyon nagy az információhiány. Szlovákiában nem készültek kutatások arról, miért döntenek úgy a nők, hogy csak egy utódot szülnek. [...] A dél-szlovákiai járásokban hosszú ideje rendkívül súlyos a helyzet. Dunaszerdahelyen még valamilyen szinten érződik Pozsony hatása, de Komáromtól Losoncig tartóan alacsony a születési arány...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

A mocsári teknősök egyelőre nincsenek teljes biztonságban

A Bodrogszerdahely közelében fekvő Tajba Nemzeti Természetvédelmi Rezervátum legértékesebb élőlénye a mocsári teknős, amely Szlovákiában egyedül itt, a Bodrog holt ágában él és szaporodik természetes körülmények között. Ám élőhelyén évek óta csökken a vízszint, a területet fák nőnek be, a helyet kiszáradás fenyegeti. A természetvédők minden évben arra törekcsenek, hogy a tengerszint felett 100 m-re található 27 hektáros területet megmentsék, ám lépéseik csak tűzoltásként hatnak, tartós megoldást nem eredményeznek...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Trianoni megemlékezések a Felvidéken

Június negyedik és hatodik között Felvidék-szerte emlékeztek és emlékeztettek a nemzeti összetartozás jegyében. [...] A nemzeti összetartozás napján adták át a Csemadok-díjakat...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#) [teljes cikk 6 >](#) [teljes cikk 7 >](#)

Interjú: Csóti György, a Kisebbségi Jogvédő Intézet igazgatója

Hova vezetett az úgymond kis lépések politikája? Mi lehet megmaradásunk garanciája, különösen egy olyan nemzetrész esetében, amelyet nemzetbiztonsági kockázatnak tekint az ország külügyi államtitkára? Nemzeti összetartozás napját ünnepelünk, vagy trianoni országvesztést gyászolunk június negyedikén? Ezekről (is) faggattuk Csóti Györgyöt, akinek vezetése alatt a KJI immáron a tízedik nyári egyetemére készül... [...] Mely témák állnak az idei nyári egyetem fókuszában, s kik lesznek e témák előadói? Kiemelten foglalkozunk idén az Európa Tanács kisebbségvédelmi tevékenységével. Erre a soros magyar elnökség adott okot. Májustól fél évig kiemelt téma lesz Strasbourgban az őshonos nemzeti közösségek jogvédelme. Bemutatunk számos sikeres, vagy sikeresnek ígérkező jogesetet az Intézet gyakorlatából. [...] Fiala-Butora János, az MTA tudományos főmunkatársa ismerteti, milyen erőfeszítéseket teszünk a peredi népszavazás ügyének sikerre vitele érdekében az ENSZ fórumain és az Emberi Jogok Európai Bíróságán. Külhoni ügyvéd partnereink ismertetik jogvédelmi peres ügyeiket, a Felvidékről Nagy Dávid érsekújvári ügyvéd fog beszámolni Falath Zsuzsanna ügyéről. Beszámolunk a felvidéki kárpótlási és az erdélyi restitúciós ügyekről...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Interjú: Csepi Zsuzsa, a szlovákiai magyar amatőr bábművészeti mozgalom csoportvezetője

Hetvenévesen is a szlovákiai magyar amatőr bábművészeti mozgalom aktív csoportvezető rendezője. És mert a ráhangolódások ideje éppúgy számít(hat), mint az első fesztiválsikertől eltelt idő, nehéz kideríteni, hogy már 40 vagy „csak” 35 éve szívügye a bábszínházas. [...] Életkorom dacára nyíltan elismerném, hogy a néha nem alaptalanul átkozottnak mondott internet és annak modern elemei most a pandémia alatt bizony több tekintetben komoly szolgálatot tettek. [...] Ezért még aktív népművelőként, itt a faluban szinte csak két emberrel beszéltem: a boldoggal és a boldogtalannal, úgyszólván tehát mindenkivel. Ezt kellene tenni most is, hogy mindenütt magukra találjanak a helyi közösségek...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Gombaszögön bemutatták az újraöntött lőcsei honvédszobrot

A rendszerváltás óta aktivisták több szobrot is helyreállítottak a Felvidéken. Legyen szó akár a pozsonyi Petőfi szoborról, a komáromi Klapka szoborról, vagy éppen a rimaszombati Tompa Mihály szoborról. Egy ilyen érték nyilvános bemutatójára voltunk hivatalosak pénteken délután, a Sine Metu egyesület meghívására Gombaszögre, a pálos monostor melletti Bebek rezidenciára, ahol nyilvános megtekintésre kiállították az újraöntött lőcsei honvédszobrot. A szobor egy zászlót és kardot tartó honvédet ábrázol. Készítői az 1848-49-es szabadságharc egyik győztes csatájának állítottak emléket. A branyiszközi csata jelentős hadmozdulat eredményeként utat biztosított a szorongatott honvéd sereg egyesüléséhez. Különösen jelentős az a tény, hogy a győztes honvéd egységet nagy számban alkották magyarokon kívül szlovákok, de németek is...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Magyar Kulturális Hét Pozsonyban

Hetedik alkalommal rendezik meg idén a Több mint szomszéd – Magyar Kulturális Hét Pozsonyban rendezvénysorozatát. A június 13. és 20. között tartó eseménysorozat zenei és színházi előadásokat, kiállításokat, filmvetítést és számos egyéb programot kínál. [...] A muzsikát életrajzi-történeti kiállítás is megidéz a kulturális héten. A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeumában június 16-án 15.30-kor rendhagyó kiállítás megnyitóval tárják közönség elé a Lehár Ferenc – a komáromi operettkirály című anyagot. A kiállítás megnyitását egy beszélgetés vezeti be, melyen Lehár munkásságát Baranyi Ferenc költő, író, műfordító méltatja. Beszélgetőtársa is lesz, Klemen Terézia, Az operettkirály – Lehár Ferenc életútja című könyv társszerzője...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Múltidéző: 50 éves a Csengő Énekszó, a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok országos seregszemléje

A Csengő Énekszó a szlovákiai magyar gyermek- és ifjúsági kórusok – háromévenként Érsekújvárbán megrendezésre kerülő – országos seregszemléje, egyúttal versenye is. Belelapozva a seregszemle krónikájába, felidézhetjük az eltelt fél évszázad legfontosabb eseményeit. [...] Az I. Csengő Énekszó még nem verseny, csupán bemutatkozó jelleggel 1971. június 21-22-én került megrendezésre a következő énekkarok és karnagyok részvételével...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: A mai Szlovákia területén a komáromi volt a legerősebb földrengés

Az eddigi legerősebb és legpusztítóbb földrengés azok közül, amelyek epicentruma a mai Szlovákia területén helyezkedett el, a komáromi volt 1763. június 28-án. A becslések szerint a Richter-skála szerinti 6,2-es erősségű földrengésről lehetett szó. Évente megközelítőleg 80 földrengést észlelnek Szlovákiában, a többségük nagyon gyenge. Erről Kristián Csicsay, a Szlovák Tudományos Akadémia (SAV) Földtani Intézete szeizmológiai részlegének vezetője tájékoztatta a TASR hírügynökséget. Szlovákia szeizmikus szempontból legaktívabb területei a Kis-Kárpátok térsége, Komárom és környéke, a Felső-Garam mente, továbbá Zsolna környéke és a Vihorlát-hegység...” Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Szerbiában a keresetek fele nem éri el az átlagos fogyasztói kosár árát

A kereskedelmi minisztérium legfrissebb adatai szerint Szerbiában a februári fogyasztói kosár értéke 74.892 dinár volt, 422 dinárral több, mint a januári. Az előző év azonos időszakához, vagyis 2020 februárjához képest 2,8 százalékkal lett drágább a megélhetés. “Az átlagos fogyasztói kosárban felsoroltak megvásárlásához idén februárban kb. 1,20 átlagfizetés kellett. Ez csak azt bizonyítja, hogy Szerbia továbbra is az egyenlőtlenségek országa, miközben folyamatosan azt halljuk, hogy nő az átlagfizetés. Nem sokra megyünk ezzel, ha tudjuk, hogy Szerbiában a 2,2 millió foglalkoztatottból egymillió ember körülbelül 48.000 dinárt kap havonta. [...] Dr. Nada Novaković, a szerb Társadalomtudományi Intézet tudományos munkatársa a Politika napilapnak nyilatkozva ugyancsak azt hangsúlyozta, hogy az államra fontos szerep hárul a megtermelt javak és a jövedelem elosztásában. A minimálbér összege (jelenleg 330 euró) pedig alacsonyabb, mint Kínában vagy Kambodzsában, s a munkáért járó méltányos vagy igazságos bérezés szintje alatt van...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Videó: A tartományi kormány támogatja a nemzeti kisebbségek kulturális rendezvényeit

A tartományi művelődési titkárság 8,6 millió dinárral támogatja a nemzeti kisebbségek kultúrája és művészete szempontjából fontos projekteket. A szerződéseket tegnap Dragana Milošević tartományi művelődési titkár adta át. A pályázat keretében 16 kisebbségi nemzetiség projektjeit támogatják, 41 községből. [...] Azért fontos ez a támogatás, mert számos vajdasági egyesületnek, illetve szervezetnek ez az egyetlen bevételi forrása. A pályázat segítségével sok szöványtelepülésen működő szervezetnek tudjunk biztosítani a fennmaradását és az éves működését. Idén 6,5 millió dinárt különítettünk el kulturális projektek megvalósítására, illetve 2,1 millió dinárt könyvkiadásra. [...] Összesen 107 projektumot támogatunk a hagyományörzés és a kortárs művészetek területén, 24 projektumot pedig a könyvkiadásban segítjük – mondta Kudlik Zoltán, a titkárság kisebbségi ügyekkel megbízott segédtitkára...”

Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Trianoni megemlékezések a Vajdaságban

Június negyedik és hatodik között Vajdaság-szerte emlékeztek a nemzeti összetartozás jegyében. [...] A délvidéki központi rendezvényt évek óta a királyhalmi templom kertjében rendezik. Királyhalom Trianon előtt Horgos részeként Csongrád megyéhez tartozott. Ma Szerbiában Szabadka Város egyik önálló települése...” Forrás: [Vajma.info: teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >](#)

Videó: Dr. Király Zoltán kutatóprofesszorra emlékeztek szülőfalujában, Pecesoron

Szombaton délután emléktáblát avattak az Óbecse községhez tartozó Pecesoron, így állítottak emléket a falu neves szülöttének, dr. Király Zoltán professzornak, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjának. A május 19-én 96 éves korában Budapesten elhunyt akadémikus a növényi kórleltan tudományágának a megalkotásával írta be nevét a tudománytörténetbe. A kutató 2013-ban lett az akkor megnyitott óbecsei Than Emlékház fővédnöke – ezért is lett ez az intézmény a szombati rendezvény szervezője. Az emléktábla felavatására a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával került sor az óbecsei Samu Mihály Általános Iskola dreai kihelyezett tagozatának épületén. A neves kutató munkásságának a jelentőségét ifj. Lengyel László, a Pro Scientia Naturae Alapítvány ügyvezetője méltatta, aki elmondta, hogy dr. Király Zoltán professzor munkatársaival azt kutatta, milyen folyamatok zajlanak a növényben akkor, amikor védekezik egy betegséggel szemben...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Videó: Felavatták Bíró Károly volt szabadkai polgármester szobrát

A szabadkai városi képviselő-testület múlt év május 28-ai ülésén megszavazott határozatai értelmében a város három új köztéri szoborral gazdagodik. Az egyiket, Ivan Antunović néhai szabadkai püspök egész alakos szobrát a Horvát Nemzeti Tanács már felavatta, ezt pénteken követte Bíró Károlynak, Szabadka egykori polgármesterének emléket állító szobor avatása. E két szobor mellett Szabadkán lesz egy harmadik is, amelyet I. Péter szerb király emlékére állítanak fel. [...] Bíró Károly a közép-európai, szecessziós Szabadka megálmodója és megvalósítója, a Városháza építtetője. 16 éves tevékenysége a mai napig meghatározza Szabadka arculatát, szellemiségét. 1902 decemberétől 1918 novemberéig volt polgármester, ez alatt az idő alatt nemcsak Szabadka fejlődött rohamosan, hanem Palics is, amely ebben az időben vált igazi turistacsalogató fűrdőhellyé. Polgármesterkedési tisztségéről önmaga mondott le, néhány nappal a szerb csapatok Szabadkára történő bevonulása előtt. [...] Bíró Károly alakja mellett egy plakátoszlop hirdeti magyar, szerb, horvát és angol nyelven a politikus érdemeit...” Forrás: [Rtv.rs: teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Dr. Szili Katalin a vajdasági magyar valóságról

A Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ Csütörtök esték – másképp című rendezvényének vendége volt csütörtökön dr. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott, az Országgyűlés volt elnöke. Az Így látom én – vajdasági magyar valóság nevet viselő beszélgetős műsor házigazdája ezúttal Máriás Endre rádiós újságíró, a VMÚE elnöke, a Magyar Szó főszerkesztő-helyettese volt, aki vendégével a nemzeti kisebbségek kérdésköreiről társalgott. [...] Szili Katalin, véleménye szerint Vajdaság az egyik legsikeresebb régió az anyaországon kívüli magyar közösségek tekintetében. – Itt megvalósult egy olyan kulturális vagy adminisztratív autonómia, amelyben az MNT a maga stratégiai vonatkozásában kulturális, oktatási, médiaügyi és finanszírozási önállósággal rendelkezik...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

Tantermi foglalkozások az MNT felvételi felkészítőjén

A Magyar Nemzeti Tanács rendhagyó módon szervezte meg az idén a felvételi felkészítő tanfolyamot a végzős középiskolások számára. A járványhelyzet miatt ez idáig az online térben vehettek részt a foglalkozásokon azok a fiatalok, akik egyetemre, főiskolára szeretnének felvételizni. A felkészítő órák február 13-a óta élő kapcsolatos streaming formájában folytak minden második szombaton magyar nyelv és irodalomból, német és angol nyelvből, matematikából, informatikából és számítástechnikából, valamint biológiából, kémiából, közgazdaságtanból, fizikából, történelemből, földrajzból, szociológiából és pszichológiából. Június 5-étől

viszont már tantermi foglalkozásokat is tartanak. A szabadkai Vegyészeti és Technológiai Iskolában hét tantárgyból szerveztek hagyományos tantermi foglalkozást. A fiatalokat Jerasz Anikó, a Magyar Nemzeti Tanács Végrehajtó Bizottságának elnöke köszöntötte. Az idén is nagy érdeklődés övezte az MNT felkészítő programját, amelyre több mint kétszáz tanuló jelentkezett...”
Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Riport: A hajdújárasi turulmadár

Visszakerül eredeti helyére a csaknem nyolcvanéves, hajdújárasi turulmadár. A II. világháború idején, 1943 őszén az akkori hajdújárasi plébános, Csajkás Antal Szabadka városához fordult az országzászlóból, címertáblából és turulmadárszoborból álló emlékmű felállításával kapcsolatban. Az alkotást elkészítették, a felállítására vonatkozó engedély is megérkezett, ám ekkor vonultak be Hajdújárásra az orosz és a szerb seregek. A plébános megjed, majd nehogy kár érje a szobrot, egy éjszaka elásta a templom udvarában. [...] Talapzatot készítünk, és felkerül rá a története is — mondta Sövény Rudolf, a városi képviselő-testület hajdújárasi tanácsnoka...”
Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Könyvbemutató: Nemes Fekete Edit kerámiaművészete

A Forum Könyvkiadó Intézet szervezésében június 10-én este hat órakor Zentán az Alkotóházban bemutatásra kerül a Nemes Fekete Edit kerámiaművészetéről szóló monográfia. A kötet szerzőjével, Ninkov Kovacsev Olgával, az MTA külső köztestületének tagjával, valamint Nemes Fekete Edittel Virág Gábor beszélget. [...] Ninkov K. Olga művészettörténész a munkásságáról szóló tanulmányában számos, a jugoszláviai kerámiaművészet alakulástörténetében fontos momentumot emel ki, többek között az újvidéki Iparművészeti Iskola és a kishegyesi Kerámiai Művésztelep hatását, melyek módosulásai által megismerhetjük a vajdasági kerámia aranykorát és térvesztésének folyamatát...”
Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Kevesebb fiatal támogatja Ukrajna euroatlanti integrációját

Ukrajnában, a fiatalok körében csökken az ország euroatlanti integrációját támogatók száma – jelentette ki Olekszij Reznjukov, miniszterelnök-helyettes. A Demokratikus Kezdeményezés Alapítvány felmérése szerint Ukrajnában a lakosság 48 százaléka támogatja Kijev csatlakozási törekvéseit. Nyugat-Ukrajnában a megkérdezettek 72 százaléka az EU-ban és a katonai-politikai szervezetben képzei el az ország jövőjét. A központi régióban a nyugati orientációt 52 százalék tartja a helye útnak. A déli megyékben a válaszadók 36, a keleti országgrészben pedig mindössze 24 százaléka híve az EU-nak és a NATO-nak...”
Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Zelenszkij rendeletet írt alá egymilliárd fa ültetéséről három év alatt

Ambiciózus célt tűztünk ki: 10 év alatt 1 millió hektárral növeljük erdeink területét, aminek érdekében 1 milliárd fát fogunk elültetni az elkövetkező 3 évben – jelentette be Volodimir Zelenszkij elnök hétfőn az Ukrajna 30. Ökológia nemzeti fórumot megnyitó beszédében, adta híriül az rbc.ua hírportál. [...] Ukrajna valamennyi víztartaléka számba lesz véve, de már elkezdődött az ország minden fő folyójának monitorozása...”
Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Elemzés: A kisebbségi autonómia sajátos modellje

Volodimir Zelenszkij, Ukrajna elnöke folyó év május 18-án, a krími tatár nép 1944-es deportálásának emléknapján, teljesítve a pontosan egy éve tett ígéretét, a parlament elé terjesztette az őslakos népekről szóló törvénytervezetet. E tervezet tartalmazza az őshonos nép képviseleti szervének a definícióját is. [...] Ennek értelmében ezek olyan képviseleti szervek, melyeket az őslakos nép képviselői hoznak létre, és melyek Ukrajna Alkotmányának és törvényeinek megfelelően jogosultak képviselni az őshonos népeket, és azok nevében döntéseket hozni. [...] Például, hogy az erőszakos asszimilációtól és integrációtól való állami védelem csak az e tervezetben őshonosoknak nyilvánítottakra vonatkozik? Teszi fel a kérdést Dr. Tóth Mihály, az MTA külső köztestületének tagja...”
Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Trianoni megemlékezések Kárpátalján

Június negyedik és hatodik között Kárpátalja-szerte emlékeztek a trianoni diktátum aláírásának évfordulóján [...] Emléktáblát avattak Trianon 101. évfordulóján Beregszászban. [...] Nemzeti Összetartozás emlékmű avatás Gálocson...”
Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#) [teljes cikk 6 >](#)

35 éves a téglási Rózsa Népdalegyüttes

1986-ban gondoltak egy merészet az Ungvári járásban, és az akkori Népek Barátsága Kolhoz támogatásával megalapították a Rózsa Népdalegyüttest. A társaság első vezetője az ukrán anyanyelvű Vaszil Kobal volt, két évvel később Kolozsvári Zoltán vette át a stafétát. 1988-ban megkapták a Népművészet Ifjú Mestere címet, melyet azóta is sikeresen megvédenek. A Rózsa Népdalegyüttes múltjáról, jelenéről és jövőjéről Ignác Mária alapító taggal és Szikora Csilla együttes vezetővel beszélgettünk. [...] Tanárokat, könyvtárosokat, a községháza és a kolhoziroda munkatársait kerestük fel a lehetőséggel. Fialasszonyokból állt a csapat, egy-egy fellépésen 26-an is színpadra álltunk. Különböző tájegységek dalait, hazafias énekeket adunk elő. Mindezt citerakísérettel visszük színpadra. Eleinte a Cimborák népzenekear kísért minket a fellépéseken, majd a Csipkés együttes lépett fel velünk...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: 20 éves a beregszászi székhelyű Sámuel Alapítvány

20 éve jött létre a Sámuel Alapítvány. A születésnap ünnepséget a Beregszászi Református Templomban tartották, ahol Sípos Géza elnök az alapítvány létrehozásának indítatásáról és az elért eredményekről beszélt. Elmondta, hogy az elmúlt 20 évben sikerült kiépíteni a család típusú gyermekotthonok, befogadó és gyámcsaládok hálózatát. Hozzátette: összesen 100 gyermeknek sikerült családot találniuk...” Forrás: Karpat.ua: [teljes cikk >](#)

Soltész Péter-tárlat nyílt Ungváron

Magyarország Ungvári Főkonzulátusán ismét időszakos kiállítás nyílt június 2-án, szerdán. Ezúttal Soltész Péter, Magyar Ezüst Érdemkereszttel kitüntetett, Hollósy Simon-díjas festőművész alkotásait mutatják be a külképviseleten. Soltész Péter 1945. október 14-én született Ungváron, és művészeti tanulmányait is itt – az Ungvári Iparművészeti Szakközépiskolában (jelenleg: Ungvári Erdélyi Béla Képzőművészeti Szakközépiskola) – végezte. Képei bemutatják a régi Ungvár hangulatát. [...] Soltész Péter lírai tudósításokat tár a nézők elé a világ apró és nagy csodáiról. Munkái emberközpontúak, az emberről és az embernek szólnak. [...] „Ha tájat festek, akkor is mindig az embert keresem, a mozgást, a dinamikát, s ezt próbálok különböző eszközökkel érzékeltetni vásznoimon...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Taracközi Ferenc, református lelkipásztor

A papi hivatás komoly elköteleződést kíván, egy szabadon választott döntést Isten és az emberek szolgálatára. [...] Mit tudhatunk Önről? – Kárpátalján, Fertősalmáson, a hármas határ mellett születtem. [...] A teológiai tanulmányaim után doktori disszertáció megírására készültem Németországban. Akkoriban a beregszászi lelkész a bátyám, Gerzson volt, aki megkérdezte, hogy vállalnám-e itthon az ifjúsági lelkészi szolgálatot...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Felavatták a Munkácsy Mihály Magyar Házat

Hivatalosan is megnyitották a Munkácsy Mihály Magyar Házat Munkácson. Az ünnepélyes épületavatáson dr. Gulyás Gergely, Magyarország Miniszterelnökséget vezető minisztere mondott beszédet. [...] A Munkács központjában 1912-ben emelt impozáns, négyszintes szecessziós épület megvásárlására és felújítására a magyar állam 1,7 milliárd forintot költött...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Büntethető lesz az, aki elzavar egy szoptató édesanyát nyilvános helyről

Eddig sem szegtek törvényt az édesanyák, akik nyilvánosan szoptatták kisbabájukat, de eddig azokat sem bírságotlák meg, akik próbálták megakadályozni az anyatejjel való táplálás lehetőségét nyilvános helyeken. A képviselőház pár napja elfogadott egy olyan jogszabály-tervezetet, amely biztosítja, hogy a kisgyerekeket zavartalanul lehessen anyatejjel táplálni nyilvános helyeken is. [...] ... a világ legtermészetesebb dolga a baba szoptatása, és az a legfontosabb, hogy a gyerek igényeit kielégítse az édesanya, a saját prüdségén (szemérmességén) túlmenően. – fejtette ki Lukács-Márton Réka pszichológus...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Trianon feliratot és magyar zászlót festettek a Mihai Viteazul szoborra

Egyelőre ismeretlen tettesek szombat délután Magyarország zászlaját, valamint Trianon 1920 feliratot festettek Sepsiszentgyörgyön a Mihai Viteazul szobor együttes talapzatának a hátsó oldalára. A rendőrség, valamint az önkormányzat késő délután értesült a tettről, a hatóságok rongálás gyanújával eljárást indítottak ismeretlen tettes (tettesek) ellen. [...] A megyeszékhelyi rendőrség

vasárnapi közlése szerint a nyomozóik négy 16 és 17 év közötti fiatalt azonosítottak, akiket azzal gyanúsítanak...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Trianoni megemlékezések Erdélyben

Június negyedik és hatodik között Erdély-szerte emlékeztek a nemzeti összetartozás jegyében...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)
[teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#)

Nemigen volt helybeli a román ünneplők között Sepsiszentgyörgyön

Kevés helybeli vett részt azon az ünnepségen, amelyet Mihai Țîrnoveanu, a szélsőséges Calea Neamului szervezet elnöke a trianoni egyezmény aláírásának emlékére Sepsiszentgyörgyre hívott össze. [...] A város egy hétköznapi este hangulatát mutatta: az emberek kisgyermekkel vagy kutyákkal sétáltak, a nagyobb gyermekek rollereztek, jó néhány kerékpárost is látni lehetett, az ablakból, erkélyekből csak elvétve nézték a hivatlan vendégeket...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: Cigány–magyar együttélés Székelyhídon, az etnikai szakadék áthidalásáról, útkeresésről

A 12 ezres lakosú Székelyhíd a magyar ajkú cigány közösség felzárkóztatásával és az oktatás gyökeres átszervezésével új utakon jár a Partiumban. A gyárbezárások miatt válaszut elé került Bihar megyei kisváros a talpon maradás lehetőségeit keresi. Riportunkban erről az útkeresésről faggatjuk a település döntéshozóit. [...] Székelyhíd főterének parkjában nézem a partiumi köztereken megmaradt egyetlen turulmadaras millenniumi emlékművet. Az 1989-es rendszerváltást követő hosszas tervezgetés és készülődés után, 2001 októberében avatják fel az 1944-es szovjet bevonulással ledöntött szobrot, amelynek rejtkehelyére az 1990-es években derült fény. A helyiek többsége talán nem is sejtí, hogy Erdélyben mennyire ritka kőmadár a turul, és mennyire nehéz egy ilyen szoborállítási tervet sikerre vinni a szórványban. [...] Székelyhíd persze ilyen szempontból jó hely, hiszen a lakosság 98 százaléka magyarokból és magyar ajkú cigányokból áll, ezen belül a roma közösség számaránya 25 százalék körül mozog. Béres Csaba polgármester nem kerüli meg a témát, már csak azért sem, mert „cigányügyben” szakember: kolozsvári egyetemi tanulmányai végén e kérdéskörben írta meg államvizsga-dolgozatát, és a szakirodalomból tanultak alapján próbálja előmozdítani immár 13 esztendeje a romaintegrációt, és a cigány–magyar együttélést...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Murádin János Kristóf, történész

Mit tudunk a százegy évvel ezelőtt aláírt diktátumról, annak vélt vagy valós előzményeiről és következményeiről? Hogyan élünk együtt Trianonnal mi, az elszakadt nemzetrészekben élő magyarok Erdélyben? Erről beszélgettünk Murádin János Kristóf történész, az MTA külső köztestületének tagja, a Sapientia EMTE docensével. [...] A kiegyezés végül egy félmegoldás lett, mert a magyar állam nem lett teljesen szuverén, ugyanakkor nem adták meg a nemzetiségek számára sem a kívánt jogokat. Ahelyett, hogy enyhült volna a nemzetiségekkel való rossz viszony, tulajdonképpen még jobban eldurvult. A szomorú az, hogy a társadalom nem értette meg, hogy a nagy gazdasági és társadalmi fejlődés – mert ugye robbanásszerű fejlődés volt a 19. század második felében-végén –, együtt jár a politikai feszültségekkel, és ahogy egyre módosabbá válik a társadalom, úgy van egyre több igénye is...” Forrás: Liget.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: dr. Szabó Pál Csaba, a Trianon Múzeum igazgatója

A várpalotai Trianon Múzeum alapítójával tabukról, veszélyes Erdély-képről, öngyilkos receptorokról és hétezer magyar fiatal küldetéséről is beszélgettünk a trianoni diktátum százegyedik évfordulóján. [...] A dualizmus korára szakosodott történészként egyetért azzal a „fájdalommal”, miszerint a vármegyék létrehozása kezdte ki a hajdani széki berendezkedésen alapuló önszabályozó székely társadalmat? – Ha a kérdést kiemeljük a történeti valóság összetettségéből, azt kell mondanunk, hogy jogos ez a fájdalom. Az a lépés ugyanakkor a 19. századi nagy európai modernizáció egyik szükségszerű velejárója volt. Valamit valamiért. Mert igaz, hogy a hosszú 19. század részben meggyengítette, eltüntette vagy alapjaiban átalakította a hagyományos közösségeket, intézményrendszereket – nemcsak Erdélyben, de egész Európában –, ugyanakkor ez hozta el a modern magyar állam és iskola-rendszer kiépülését is. [...] A Trianon Múzeum emlékeztetőpolitikai küldetése teljes mértékben jelen idejű, azt tartjuk, csak úgy lehet érvényes önértelmezéseket adni a Kárpát-medencében, ha jelen időben találkozik az összes identitást és közösséget erősítő múltbeli összefüggés és jövőbeni lehetőség...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Interjú: Lassan végéhez közeledik a Székely Könyvtár 100 kötetének kiadása

A székely–magyar írott kultúra legfontosabb szerzői, könyvei közül válogat, a székely írásbeliség minden korszakát igyekszik lefedni a 100 darabos sorozat, a Székely Könyvtár. A kiadási folyamat végéhez közeledik: a nagy ívű munkáról a sorozat szerkesztőit, Ferenczes Istvánt, Fekete Vincét, Molnár Vilmost, Mirk Szidónia Katát, Lövétei Lázár Lászlót és Zsidó Ferencet kérdeztük. [...] Pünkösdre jelentek meg a Székely Könyvtár friss, 91.-95. kötetei. [...] Mík voltak a legszebb és legnehezebb szakaszai ennek a munkának? – Fekete Vince: Ami a legszebb része volt a munkának: a korábban már többé-kevésbé ismert költői

életművek „teljes” újraolvasása, a szövegekkel való bibelődés, tevés-vevés, annak a mérlegelése, hogy egy adott keretbe mit és mennyit válogat be az ember...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Megnyílt a 10. Kolozsvári Ünnepi Könyvhét

„Senki sem szabadabb, mint aki könyvet olvas” – jelentette ki Markó Béla költő, közíró a Kolozsvári Ünnepi Könyvhét csütörtök délutáni megnyitóján. Az egész hétvégén tartó 10. jubileumi rendezvényen számos kiadó, magyarországi és erdélyi szerző várja az olvasó közönséget. H. Szabó Gyula szervező elmondta: kétszeri halasztás után a kolozsvári könyvhét nyitja a könyves rendezvények sorát, ráadásul ez kettős jubileum: újraindítása óta 10, míg az első, 1941-es rendezvény óta 80 év telt el. A megnyitó ünnepség zárásaként a Kolozsvár Társaság átadta a Kolozsvár büszkesége-díjat Uray Zoltán biológus, az MTA külső köztestületének tagjának, Essig Kacsó Klára művész-pedagógusnak, a zsoboki képzőművészeti tábor alapítójának és Simon Gábor volt operaigazgatónak ...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Hivatástörténet, nőszerep és varrottasminták egy kötetben

Néprajzi, művészettörténeti és egyháztörténeti szempontból is jelentős kiadványt mutattak be tegnap délután a Vallásszabadság Házában, a 10. Kolozsvári Ünnepi Könyvhéten Kónya Gyuláné Schéfer Teréz. Egy magyaralkói papné élete és varrottasmintái címmel, amelyet a szerzők, Újvári Dorottya és Sara J. Meaker sokéves kutatómunkája előzött meg. A háromnyelvű könyv nem csupán a két világháború közötti írásos mintarajzok gyűjteménye, de fellapozásakor képet alkothatunk a korabeli nőképről és a korszakról is. [...] A kötet szerkezete is három részből épül fel: a papné életútjáról és a korszakról szóló tanulmányra, mintaválogatásra és fotógyűjteményre tagolható. Egymást kiegészítve válik teljes egészé a mű, amelynek szerkesztése és képi világának megalkotása Barazsuly Viktória Adrienn művészettörténész munkáját dicséri – fogalmazott a könyvet méltató Horváth Iringó művészettörténész...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Műfordítók kerekasztala: Tisztelet a „kisbetűsöknek” a fordító munkája egyenértékű a szerzőével

Hagyományokhoz híven idén is megszervezték a Kolozsvári Ünnepi Könyvhét keretén belül a Műfordítók kerekasztalát. Szombaton a Kolozsvár Társaság székhelyén Fleisz Katalin, az MTA külső köztestületének tagja bemutatta Benő Eszter Kunert-kötetét, Benő Attila nyelvész, költő, egyetemi tanár, az MTA külső köztestületének tagja a Romániai Magyar Műfordítói Lexikonjának munkálataiba avatott be, az esemény záróakkordjaként pedig Gelu Păteanu szerkesztő, író és kivételes műfordító munkájának állítottak emléket személyes visszaemlékezések révén...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Egyetlen kötetben az erdélyi magyar filmezés, mozizás története

A mozisátortól a tévétoronyig. Fejezetek a romániai magyar filmezés, televíziózás és mozizás történetéből címmel jelent meg tanulmánykötet az erdélyi magyar filmezésről, mozizásról. Az Iskola Alapítvány és a Filmtett kiadásában megjelent tanulmánykötetet Ferenczi Szilárd, az MTA külső köztestületének tagja, és Zágoni Bálint szerkesztette, alaposan dokumentált tanulmányok formájában keresi a választ arra a kérdésre, hogy „mi az, és létezik-e romániai magyar film?”, ami persze „vanni van, csak nem úgy”. A kötetet a 10. Kolozsvári Ünnepi Könyvhéten mutatták be pénteken a Bánffy-palota emeleti termében, annak néhány szerzője – Blos-Jáni Melinda, Zágoni Bálint, Jakab-Benke Nándor, Ferenczi Szilárd – válaszolt Gergely Zsuzsa rádiós újságíró kérdéseire. [...] Zágoni Bálint rámutatott: ha az erdélyi magyar filmgyártás történetéről beszélünk, egyértelműen a kolozsvári filmstúdió története van a legjobban dokumentálva...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Megjelent az első erdélyi örmény népmesekönyv

Az örmények köztünk élnek, ezért fontos megismerni a népmeséiket, és ezáltal a kultúrájukat is állítja Kiss Lehel, A csalogány – erdélyi örmény népmesék című kötet lektora. Az erdélyi örményekről nagyon kevés információt tudunk, ám a meséskötetben sikerült kilenc mesét olyan összeválogatni, amely bemutatja ennek a „visszahúzódó, melankolikus, misztikus” népnek a világát...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

A rendszerváltás története romániai magyar perspektívából a Kolozsvári Ünnepi Könyvhét záróeseményén

Az „Elmúlt jelen: a romániai magyarok története a kommunizmustól a rendszerváltásig” című könyv bemutatója zárta a 10. Kolozsvári Ünnepi Könyvhétet. Molnár Beáta, a könyv szerkesztője az összeállítás folyamatáról, az Elmúlt Jelen nevű projekt keretében megvalósult kiállításról és a jövőbeli tervekről Novák Csaba Zoltán történész, az MTA külső köztestületének tagjával beszélgetett. [...] A nagy ívű kortörténet összeállításában számos szakértő, köztük történész, szociológus, valamint a vizuális elemekért felelős szakember dolgozott, így a szövegre egyfajta többszólamúság jellemző, hiszen nem egyetlen szerzője van. A kötethez hozzájárulók listája hosszú, melyet az olvasó a könyv végén megtalál, de Fodor János történész nagyban hozzájárult a kötet kronológiájához, Bartha Katalin-Ágnes, Blos Jáni Melinda az audiovizuális elemek gyűjtéséhez, illetve a tartalomgyártáshoz,

valamint Kiss Tamás szociológus, Szabó Árpád-Töhötöm antropológus és Könczei Csilla etnológus – csak hogy a teljesség igénye nélkül néhányat említsünk közülük...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Egyed Emese és Székely Örs kapta a Méhes György Irodalmi Díjakat

Csaknem két évtizedes hagyományt követve, az Erdélyi Magyar Írók Ligája csütörtökön újra kiosztotta a Méhes György Irodalmi Díjakat a 10. Kolozsvári Ünnepi Könyvhét keretén belül. Az idei év Méhes György-nagydíjasa Egyed Emese lett, akit Demeter Zsuzsa irodalomtörténész – mindketten az MTA külső köztestületének tagjai – kritikus méltatott, a debütdíjat pedig Székely Örs kapta, akiről Márcuțiu-Rácz Dóra költő, szerkesztő mondott laudációt. A díjazottakkal Balázs Imre József költő, irodalomtörténész az MTA külső köztestületének tagja beszélgetett...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Átadták az Erdélyi Magyar Kortárs Kultúráért Díjakat

A járványhelyzet miatt a Kolozsvári Ünnepi Könyvhétre halasztották az Erdélyi Magyar Kortárs Kultúráért Díj átadását, de „megérte”: László Noémi költő, Zoltán Béla képzőművész és Felméri Cecília filmrendező ünnepélyes keretek között, közönség előtt vehette át elismerését szombaton este a Bánffy-palotában. Immár kilencedik alkalommal díjazza idén az RMDSZ a magyar kultúra napján azokat a művészeket, akik kiemelt módon járulnak hozzá az erdélyi magyar kultúra létrehozásához, megismertetéséhez és átörökítéséhez...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Trianon-emlékművet avattak a Los Angeles-i magyarok

„Mi, magyarok, elmondhatjuk magunkról, hogy az, hogy egy magyar nemzet tagjai vagyunk, tele van érzésekkel, cselekedetekkel, a vággyal, hogy minél inkább megismerjük nemzettársainkat, a fiatal nemzedéknek pedig átadjuk közös tudásunkat” – jelentette ki a miniszteri biztos a Los Angeles-i, San Fernando Völgyi Magyar Református Egyház által szervezett, a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából rendezett megemlékezésen. A megemlékezésen felavatták a Pál Hunor, marosvásárhelyi származású falfaragómester által megálmodott Trianon-emlékművet, és állami kittüntetésekkel adták át...” Forrás: Karpatinfo.net: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: Megjelent a Külügyi Műhely 2021/1. száma

A Külügyi Műhely című online tudományos folyóirat 2021. évi III. évfolyamának 1. lapszáma – a korábbi számokhoz hasonlóan – változatos témakörben publikálta 14 szerző kutatási és tudományos eredményeit. A kiadvány 10 rovatban biztosít megjelenési lehetőséget olyan magyar nyelvű egyetemi hallgatók – elsősorban doktoranduszhallgatók – kutatók és oktatók számára, akiknek kutatási tématerülete nemzetközi fókusszal bír. A teljesség igénye nélkül, a 2021/1 lapszámban az alábbi írások láttak napvilágot: Paládi Renáta a magyar–ukrán kétoldalú kapcsolatépítés jogi, diplomáciai és protokolláris nehézségeit járta körül az 1989 és 1991 közötti időszakban, nagyban építkezve a Külügyminisztérium – ma Külgazdasági és Külügyminisztérium – archív irataira. [...] Szalay Gábor az 1946 és 1948 között létező jeruzsálemi Magyar Intézet történetét mutatja be a Külügyminisztérium – ma Külgazdasági és Külügyminisztérium – archív iratait feldolgozva...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)